

En serie redaktionellt sanktionerade insinuationer

Johan Sundeen

Docent i idé- och lärdomshistoria samt universitetslektor i biblioteks- och informationsvetenskap vid Högskolan i Borås
Han har utgett fem vetenskapliga monografier samt författat ett stort antal bidrag till forskningsantologier, vetenskapliga artiklar och forskningsrapporter. Sundeen deltar kontinuerligt i samhällsdebatten i frågor som rör akademisk frihet och yttrandefrihet.

johan.sundeen@hb.se

Roger Blomgren

Professor i biblioteks- och informationsvetenskap vid Högskolan i Borås, och vetenskapliga ledare för Centrum för kulturpolitisk forskning (KPC)

Blomgren har publicerat flera böcker och artiklar om svensk och nordisk kulturpolitik inom områden som filmpolitik, regional kulturpolitik och digitaliserings påverkan på kulturinstitutioner.

roger.blomgren@hb.se

Sammendrag

Föreliggande artikel är en replik på Jonas Agheds alster. Hans främsta syfte är att misskreditera våra vetenskapliga utgångspunkter, vilka enligt författaren präglas av influenser från såväl neoliberalt som högerradikalt håll. Agheds alster borde inte ha publicerats då den saknar vetenskapligt värde och inte lever upp till tidskriftens uttalade krav för en så kallad perspektivartikel. I vår artikel berör vi det stora, huvudsakligen positiva, intresse som vår studie om aktivism på offentliga bibliotek väckt samtidigt som vi bemöter Agheds ogrundade anklagelser. Agheds artikel är ett exempel bland flera andra på det destruktiva samtalsklimat som har präglat svensk biblioteks- och kulturdebatt under senare år, där angrepp på den fria och kritiska forskningen blivit legio. Att Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift gör sig till en plattform för denna typ av osakliga artiklar beklagar vi djupt.

Den kollegiala granskningen fyller en viktig funktion inom den vetenskapliga världen. Gångse principer för en sådan översyn är att utifrån en konstruktiv såväl som kritisk ansats gå igenom akademiska framställningars forskningsproblem, teori, metod, analys, koherens och akribi. Som forskare välkomnar vi även *seriösa* försök till dialog med vetenskapssamhället från företrädare för kultursektorns professioner likväl som andra aktörer.

Jonas Agheds artikel har inga likheter med en sådan systematisk översyn, med det enda undantaget att han har identifierat två av oss felaktigt benämnda boktitlar. Inte heller lever han upp till förväntningar på ett vederhäftigt samtal. Aghed tar i sin polemiska nit till exempel ej hänsyn till grundläggande kännetecken för en vetenskaplig studie såsom problemformulering, frågeställningar och härav följande avgränsningar.

Agheds alster motsvarar inte kriterierna för en så kallad perspektivartikel i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift*, det vill säga att bidra med kritiska och alternativa synpunkter på problematiker som är av intresse för det kulturpolitiska forskningsfältet. Hans manuskript utgörs av ett enda långt misstänkliggörande av våra bevekelsegrunder. Han fyller sida efter

sida med diverse försök att sammankoppla oss med högerextremism, neoliberalism, den programmatiska egoismens filosof Ayn Rand, motstånd till socialpolitiska hänsynstaganden och biblioteksfientliga opinioner. Insinuation följs av insinuation, aggression av aggression.

Mellanrubrikerna i Agheds artikel är talande för framställan av vår artikel som manipulativ till sin karaktär: ”Begreppsanvändningen har en tydlig lutning”, ”citathanteringen har klara brister”, ”empirin är tillrättalagd”, ”analysen är i sin helhet mycket bräcklig”, artikeln är ”som gjord för att användas i politiskt syfte”. Vi påstås också presentera ”friserade versioner” av det regelverk som omger svenska bibliotek.

Det mest uppseendeväckande med Jonas Agheds inlägg är inte karaktären på detsamma, vi har sett värre exempel på mot oss riktade alster av hans hand. Det som faller en i ögonen är istället det faktum att en vetenskaplig tidskrift publicerar ett dylikt alster. Redaktionen har härmed inte enbart satt en ny innehållslig standard för *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift* utan också tillhandahållit en plattform för en kampanj mot forskare; en kampanj som pågått från det att vi presenterade idéerna till det av Aghed kritiserade projektet och som har innefattat obehagliga uttryck (Sundeen 2021). Att *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrifts* utgivare har tagit detta steg är anmärkningsvärt, för att uttrycka saken försiktigt. Genom att publicera Jonas Agheds inlägg – låt vara i hårt redigerat skick – riskerar *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrifts* redaktion att skänka status av seriös debattör åt en person som ägnat sig åt upprepade och till sin karaktär uppseendeväckande angrepp på den fria forskningen (se nedan) och att bidra till att upprätthålla det polariserade klimat som hans artikel är ett exempel på. Detta har vi upprepade gånger försökt föra en dialog med redaktören om. Vi har i denna strävan inte möts av någon förståelse att tala om.

Positiva mottaganden av vår artikel

Eftersom Jonas Agheds vill göra gällande att vår artikel saknar varje form av kvalitet kan det vara på sin plats att i korthet ge några exempel på hur vår studie har mottagits utanför de aktivistiska kretsar som han tillhör. De perspektiv som vi anlägger i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift* har gett upphov till vetenskapliga försök att förfina begreppet aktivism (Mathiasson & Jochumsen 2021). Ett annat exempel på hur vår studie omsatts i fortsatt forskning är att det i en vetenskaplig artikel framhålls att vi har dokumenterat förekomsten av en typ av aktivism inom bibliotekssektorn i Sverige som tidigare mest har förknippats med USA (Koizumi & Larsen 2022). Som vi visat i annat sammanhang har politiserad tjänstemannautövning i bibliotekssektorn sin motsvarighet inom andra kulturområden, till exempel teaterns och museiverksamhetens (Blomgren & Sundeen 2020).

Att vår artikel har väckt sådan uppståndelse är egentligen något förvånande. Vi anför förvisso åtskilligt empiriskt material som inte använts i tidigare forskning om biblioteksaktivism och lanserar nya konceptuella verktyg, men delar av den tematik som vi skriver om har behandlats i professionsdebatt såväl som forskning flera gånger tidigare. I Alfred Kagans bok *Progressive Library Organizations* omtalas de principer för medieurlval som föreningen Bibliotek i Samhälle lanserade 1989 som ”very controversial” (Kagan 2015: 62). Inte bara i biblioteks- och informationsvetenskaplig forskning utan också inom bland annat statsvetenskap har för övrigt snarlika aktivismbegrepp som det som tillhör utgångspunkterna för vår artikel begagnats (t ex Hysing & Olsson 2012).

Henrik Jochumsen och Casper Hvenegaard Rasmussen använder sig i sin framställning *Folkebiblioteket under förändring* av analysverktyget ”den socialistiske diskursen” och idealtypen ”det politiske bibliotek”. Deras karakteristik av en epok i danskt allmänt biblioteksvä-

sende påminner i flera viktiga avseende om bärande resonemang i vår artikel. Författarna skriver bland annat det ”etableres der en ny socialistisk diskurs inden for feltet der [...] på et marxistisk grundlag betonede folkebibliotekets rolle i forhold til overordnede samfundsmæssige og politiske problemstillinger” (Jochumsen & Hvenegaard Rasmussen 2006: 145). Här friläggs den typ av – av externa, ideologiska faktorer präglade – yrkesidentitet som vi empiriskt och analytiskt behandlar i vår artikel.

Jochumsen och Hvenegaard Rasmussen skriver att det i första hand var ”forestillingen om det neutrale folkebibliotek, der henvender sig til hele befolkningen, som deltagerne i den socialistiske diskurs med udgangspunkt i marxistiske samfundsanalyser ønskede at gøre op med” (ibid.: 143). Kännetecknande för den socialistiska diskursen var enligt de båda danska forskarna också en stark kritik av material och medier som inte bidrog till att skapa så kallad politisk medvetenhet (det vill säga socialistiska övertygelser) bland befolkningen (ibid.: 145).

Problematiken med politisk styrning av konstnärlig och kulturell verksamhet har uppmärksamats i tilltagande grad under senare år i Sverige. Ett exempel är rapporten *Så fri är konsten* från Myndigheten för kulturanalys. Med referens till vår forskning noteras det i rapporten att diskussionen ”inte enbart handlat om den politiska styrningen utan har också handlat om tjänstepersoners roll och eventuella makt i genomförandeleden” (Myndigheten för kulturanalys 2021: 51).

Också inom bibliotekssektorn artikuleras liknande principiella utgångspunkter som våra. Ordföranden i Svensk biblioteksförning, Johanna Hansson, skriver i en nyligen utgiven bok: ”En återkommande diskussion under de senaste åren har handlat om medarbetaren som aktivist: regeringstjänstemän som varnar för ett visst parti eller biblioteksmedarbetare som gallrar böcker som strider mot deras värdegrund. *Jag menar att all form av aktivism i grunden är skadlig för en offentlig verksamhet eftersom den riskerar att sätta den demokratiska styrningen ur spel.* Den kan minska förtroende för en verksamhet genom att särintressen mer eller mindre godtyckligt sätts framför allmänintresset. Ens egna värderingar bör inte bilda utgångspunkter för ens agerande på arbetet” (Hansson 2021: 24). Johanna Hanssons artikel är ett uttryck för hur förmätet det är när Jonas Aghed tar sig rätten att tala för hela bibliotekssektorns räkning. Liknande perspektiv som Hanssons kännetecknar för övrigt det förslag till svensk nationell biblioteksstrategi som lades fram för ett par år sedan (Sundeen & Blomgren 2020).

Sammantaget visar ovanstående exempel att det inte enbart är Sundeen och Blomgren som har uppmärksammat och problematiserat implementationsledets egenmäktiga politiska styrning inom kultursektorn i allmänhet och biblioteksväsendet i synnerhet. Till detta samtal hade Jonas Aghed kunnat bidra. Han skulle till exempel med en utförlig materialgenomgång ha kunnat visa på andra sidor av Bibliotek i Samhälles åskådning och opinionsbildning än de av en vetenskaplig artikels korta format, ett givet källmaterials begränsningar och vårt forskningsproblem bestämda bilder vi förmedlat. I stället framställer han oss som redskap för diverse politiska krafter han ogillar.

Trakasserier och hot mot forskare

Att vi bestämt motsätter oss publiceringen av dylikt material i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift* beror inte bara på den vikt vi lägger vid av att upprätthålla respekt för basala kvalitetskriterier utan också på att NKT riskerar att ge legitimitet åt hans insinuationer och aggressioner.

I Sverige, och säkert också i andra nordiska länder, har under flera års tid förts en diskussion om forskares utsatthet. Det finns många fall där akademiker till följd av sin

forsknings innehåll eller sin disciplins inriktning har blivit utsatta för förföljelser och trakasserier. Två exempel ur svenskt sammanhang på akademiker som drabbats av detta är forskare inom området islamism och terrorism (t ex Sandelin 2021) samt genusvetare (t ex Eliasson 2020). Också inom den kulturpolitiska forskningens fält förekommer nämnda problematik. Vid den nordiska kulturpolitiska konferens som avhölls i Borås hösten 2021 arrangerades en session under rubriken ”politization and activism in the cultural sector” (<https://appsinmed.com/program/nccpr2021/>). Ett viktigt tema i paneldiskussionen var just politiskt betingade påhopp på forskare, i Sverige såväl som i Danmark. Till bakgrunden för detta seminarium hörde de aggressiva reaktioner och den förtalsliknande kampanj som undertecknarna till föreliggande artikel har varit utsatta för.

För att läsningen av Agheds artikel, vår kontrareplik samt inlägget från Åsa Söderlind och Karen Nowé Hedvall ska bli begriplig *måste den debatt som förs i detta nummer av NKT sättas i sitt sammanhang*. Det är därför nödvändigt för oss att rekapitulera några inslag i de av hätskhet kännetecknade reaktioner som tyvärr har varit en del av mottagandet av vår forskning kring aktivism inom kultursektorn: Första gången vi offentligt fick tillfälle att redogöra för vårt externfinansierade forskningsprojekt Offentliga bibliotek som arena för politiska aktivism var på Biblioteksmässan i Göteborg år 2019. Den erfarna, och i svensk kulturpolitisk debatt väl insatta, journalisten Gunilla Kindstrand har fångat atmosfären som vi möttes av: ”Seminarier på bokmässan brukar vara ganska lugna, men det här var inte lugnt. Många var upprörda och det var en aggressiv stämning” (<https://www.axess.se/tv/kindstrand-synar-kulturen/del-3-av-5-vad-kan-man-inte-tala-om-i-kulturdebatten/>). Vår presentation avbröts på tidig punkt av en verbal attack. Ni ljuger, hördes sålunda en person knuten till Bibliotek i Samhälle ropa från en av de främsta raderna. Den som på detta bryska, och mot såväl oss som mot auditoriet oförsämnda, sätt störde seminariet var Jonas Aghed.

Nästa steg från hans sida bestod i ett till oss ställt brev i aggressiv ton och med implicita varningar om att vidta åtgärder – ”hävda sin rätt” – (Högskolan i Borås, dnr 1079-19) om vi inte upphörde med att i vår forskning på ett enligt honom missvisande sätt uppmärksamma en artikel i *Biblioteksbladet*. Artikeln i fråga var ett inlägg i vilket Aghed och en kollega deklarerade att viss antikommunistisk litteratur inte skulle komma ”över tröskeln” i det skattefinansierade bibliotek de arbetade vid (Aghed & Vega 2007: 33). De båda skolbibliotekariernas ideologiskt motiverade bortval av för deras världsbild obehövlig litteratur kom den gången att följas av en våg av skarpa reaktioner, vilket visar att debatten om bristande informationsfrihet vid offentliga bibliotek inte är ny (Sundeen & Blomgren 2020).

Nästa länk i kedjan bestod i att en av oss två författad, av facktidskriften *Biblioteksbladet* beställd, artikel om attityder bland biblioteksanställda till Covid 19-betingade restriktioner (Sundeen & Blomgren 2021) blev en ny måltavla för Aghed. Helt vid sidan av vår artikels tema angrep Aghed oss för – trumvirvel – xenofobisk högerextremism. Utan minsta inblick i hur vi sköter våra yrkesroller anklagade han oss för att bedriva sverigedemokratisk propaganda på lektionstid på Bibliotekshögskolan. Under de många decennier som vi båda har varit verksamma i akademien har studenter *aldrig* riktat kritik mot oss för att agera politiskt i samband med föreläsningar och seminarier. I strid med vad Humboldtsidealen föreskriver om forskningens frihet tog Aghed sig också rätten att diktera vad vi borde och inte borde forska om (Aghed 2021). Av dessa typer av agerande hörs tydliga ekon i hans mot hos nu riktade inlägg i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift*.

Vi skriver detta för att ge läsaren en bild av vad som hela tiden har varit Agheds syfte: att stoppa oss från att bedriva kritisk forskning om aktivism på offentliga bibliotek. Genom att

tillämpa argumentationstekniken som går under namnet ”guilt by association” sänder han signalen till forskarsamhället att brännmärkning är priset att betala för den som inom kulturpolitikens fält granskar och problematiserar delar av professionens sätt att se på sitt uppdrag. Aghed har långt ifrån varit ensam om att begagna denna debatteknik. Inte minst i olika fora – tidskrift, nyhetsbrev, webbplats – med koppling till Bibliotek i Samhälle har sådana angrepp varit legio (Sundeen 2021). För att ytterligare illustrera den tankevärld som är kännetecknande för utrerade kritiker av vår artikel är det befogat att återge ärekränkande påståenden om att vi som forskare låter vår vetenskapliga integritet och vårt oberoende sättas ur spel. Ett exempel är att Ingrid Atlestam efterlyser uppgifter om ”vem som bekostar” vår verksamhet (Atlestam 2019).

En positiv effekt av den smutskastning som har förevarit är att missförhållanden inom svenskt kulturliv har lyfts upp i offentlighetens ljus. De interiörer inom bibliotekssektorn som har frilagts genom drevet mot oss har tagits upp av såväl ledarskribenter som kulturjournalister (t.ex. Ljunggren 2021 och Jersenius 2021). Vi är uppenbart inte ensamma om att uppleva att det stundom är lågt i tak i samtalet om bibliotekens uppdrag med fokus på frågan om åsiktsfrihet. Inifrån bibliotekarieskrået har liknande vittnesbörd avgivits. Till avsändarna hör personer som anser sig ha blivit bestraffade efter att ha ställt sig kritiska till hur medborgerliga friheter och fri samhällsdebatt betraktas inom delar av sektorn. Dessa kritiker talar om en kvävande identitetspolitisk aktivism, hot mot yttrandefriheten och om en ur demokratiskt perspektiv oroande tysthetskultur (Oscarsson 2022. Jfr Westin, 2022). Efter våra artiklar i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift* och *Axess* har vi fått flera brev av bibliotekarier som vittnar om hur aktivister försvårar arbetet med att eftersträva ett allsidigt litteraturutbud, och med att arrangera av yttrandefrihetens ideal kännetecknande arrangemang, på deras arbetsplatser.

Aghed vilseleder läsarna – gång på gång

Låt oss nu övergå till att i punktform ge några exempel på den argumentation som Jonas Aghed för i sin ”kritiska” (läs politiska) läsning av vår artikel i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift*.

1. Aghed påstår att vi har använt oss av en tendentiös och på andra sätt missvisande citeringsteknik. Han anför emellertid inte ett enda konkret exempel på av oss felaktigt återgivet eller medvetet förledande citat, utan begränsar sig till plattityden ”lösryckta citat”; en fras som alltid tas till i polemiska sammanhang av den som inte har några belegg att anföra för sin kritik. Hans föreställning om att kvaliteten på citatanvändning skulle hänga på anförda återgivandens längd får sägas vara naiv.
2. I hans replik anför diverse i lagstiftning och yrkesetiska koder förekommande skrivelser som han påstår att vi har bortsett från i akt och mening att få det resultat vi på förhand påstås ha bestämt oss för. Han skriver: ”Sundeen och Blomgren utelämnar [...] att den svenska bibliotekslagen, Svensk Biblioteksörening och IFLA i sina officiella dokument och mängder av officiella uttalanden också tar ställning för att de offentliga biblioteken ska arbeta kompensatoriskt.” Att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättningar och nationella minoriteter, som det står föreskrivet i Bibliotekslagen, är inget exempel på aktivism, utan en hos bibliotekskåren såväl som i den nationella bibliotekspolitikerna väl förankrad föreställning. Aktivism handlar inte om att arbeta mot specifika grupper, ett exempel på ett aktivistiskt förhållningssätt i sammanhanget vore om de böcker som erbjöds dessa grupper hade ett specifikt ideolo-

giskt eller politiskt innehåll. Agheds polemik rör således ett område som inte är föremål för den studie vi publicerat i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift*.

3. Aghed tycker sig ha identifierat en svår brist i vår framställning i det att vi återger artiklar från personer som inte tillhör föreningen Bibliotek i Samhälle. Våra i den angräpnade artikeln preciserade forskningsfrågor gäller emellertid *såväl* organisationen *som* tidskriften BiS. Vi har aldrig utgivit oss för att uteslutande behandla personer som tillhör föreningen ifråga. Givetvis har det sitt intresse vad Bibliotek i Samhälle – och alla andra utgivare av tryckta och digitala publikationer – väljer att publicera eller på annat sätt ge utrymme för.
4. Han skriver att vår idealtypiska beskrivning av aktivism är en form av hemmabygge, skapad med politiska intentioner. Begrepp som används i artikeln ”utgörs av en *uppsättning av dem själva utformade* (vår kursivering) så kallade idealtyper av offentliga tjänstemän: den byråkratiska, den professionsetiska, den tjänstemannaaktivistiska och den entreprenöriella”. Detta är som läsare av vår artikel kan konstatera missvisande då vår begreppsapparat bygger vidare på tidigare forskning (t ex Hysing & Olsson 2012). Det Aghed nedlåtande benämner ”så kallade idealtyper” är av Max Weber etablerade verktyg. Vi använder oss av dessa väl beprövade redskap för att idé- och begreppshistoriskt ringa in det deskriptiva aktivismbegreppet samt att relatera detsamma till vårt omfattande empiriska källmaterial (Sundeen & Blomgren 2020).
5. Agheds replik förmedlar intrycket av att vi inte skulle ha beaktat aktivisternas perspektiv. Inte heller detta är sant. En viktig poäng med de många citaten i vår artikel är att låta aktivisternas egna röster tala. Det socialistiska synsättet på bibliotek får i vår artikel också genomslag på det sättet att själva föreställningen om aktivism och om en politiserad, instrumentell syn på bibliotekens uppdrag är baserad på vårt empiriska material och däri förekommande aktivistiska självbilder. Därtill har flera av de forskare, amerikanska såväl som nordiska, som vi stöder oss på själva skrivit in sig i den aktivistiska diskursen (Sundeen & Blomgren 2020). Inifrånperspektivet är således väl representerat.
6. Aghed anklagar oss för att inte ha tillämpat generositetsprincipen. Man kan fråga sig om en person som avbryter andras föreläsningar, som skickar brev med illvilligt innehåll, som återkommande brunmålar meningsmotståndare och som därtill ägnat en lång artikel i *Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift* åt att misstänkliggöra två forskare verkligen är rätt avsändare av just det budskapet? Som redan framgått har en av utgångspunkterna för vår ursprungliga artikel varit att lyfta fram aktivisternas åskådning och ståndpunkter så som de själva har formulerat desamma. En balanserad och rättvisande granskning av vår artikel visar tydligt att vi ger utrymme åt andra aspekter av aktivism på bibliotek än sådana som kan uppfattas som negativa. Vi ger sålunda flera exempel på hur utifrån kommande samhällslig påverkan har bidragit till professions- och verksamhetsutveckling, på 1970-såväl som på 2010-talet.
7. Förespeglningar om ensidighet i materialurvalet och en tillrättalagd empiri är bedräglig. Vår artikel är noggrant underbyggd av ett mycket stort antal referenser till med lätthet kontrollerbart empiriskt material. Som en del i en allsidig hantering av vårt forskningsproblem speglar vi uppfattningar som strider mot/modifierar undersökningens huvudresultat. Bland annat återges exempel på censurkritiska diskussioner i BiS, till exempel citerar vi flera kritiska inlägg i tidskriften mot Agheds deklaration om att inte tillåta viss antikommunistisk litteratur i offentliga bibliotek (Sundeen & Blomgren 2020).
8. Aghed hävdar att vi velat förmedla en ensidig bild av aktivism relaterad till bibliotek. Han skriver: ”Det hade knappast varit en missriktad ansträngning om Sundeen och Blomgren inledningsvis hade sagt något om den högerextrema och rasistiska aktivism

som drabbar folkbiblioteken, dess relation till den aktivism de själva menar en del folkbibliotekarier bedriver, samt något om varför de väljer att lägga fokus på den senare.” Vår artikel handlar vare sig om organisationers eller enskildas påtryckningar och hot mot bibliotekarier, utan om problemet som uppstår när offentliga tjänstemän, i vårt fall biblioteksprofessionen, agerar utifrån egna politiska och ideologiska övertygelser i sin tjänsteutövning. Återigen bygger Agheds argumentation inte på vårt forskningsproblem utan på att anföra perspektiv som ligger vid sidan av densamma. Han synes inte förstå (vilja förstå) att vi har haft en avgränsning att förhålla oss till.

Ett samtal som förs internationellt

Vår artikel tar sin utgångspunkt i justitieombudsmannens skarpa kritik mot ett antal svenska folkbibliotek för att dessa på ideologisk grundval och egenkonstruerade värdegrunder nekat låntagare rätt att ta del av efterfrågade böcker. Att vår artikel fått ett betydande gensvar torde ha att göra med att frågan om yttrande- och informationsfrihet på bibliotek är högaktuell, inte bara i Sverige utan också internationellt. En illustration ges av den debatt som blossat upp kring bortval av litteratur vid skolbibliotek i USA. Enbart från några distrikt i Texas har det rapporterats om 75 sådana händelser, initierade av bland andra skolstyrelser och föräldragrupper och med bibliotekarier såväl som författare bland utrensningarnas kritiker. I *Washington Post* konstaterar Katrina vanden Heudel: ”This most recent wave of book banning is no less dangerous than book banning has been throughout history” (vanden Heudel 2022). Föreställningar om farliga böcker är ett stående inslag i Västerlandets bibliotekshistoria och en företeelse som gång på gång aktualiseras på nytt (t ex Pettegree & der Weduwen 2021). Vår artikel tillför en dimension till dylika historiska översikter, nämligen de hot mot ett allsidigt biblioteksinnehåll som kommer inifrån verksamheten. Medan merparten exemplifieringar tenderar att handla som kyrkliga och politiska aktörers påtryckningar har vi med en fallstudie som medel satt fokus på bibliotekarieprofessionens roll i sammanhanget.

Detta är en problematik som borde bli föremål för seriös debatt, inte för ett inlägg som osar av förakt. Jonas Agheds artikel har inte något i en vetenskaplig tidskrift att göra. Det finns *inget* av vetenskaplig vikt i hans artikel, inte heller är den på andra publicistiska grunder försvarbar. Även av en perspektivartikel i NKT måste det kunna krävas grundläggande saklighet och att den substantiellt bidrar till det pågående samtalet. Att vara sparsam med att trycka material fulla av insinuanta personangrepp hör dessutom till elementa inom det som kallats för god publicistisk sed.

Likväl menar vi att publiceringen av Agheds orgie i beskyllningar har *ett* givet värde. Hans artikel visar för en nordisk publik vad som är karakteristiskt för delar av det svenska debattklimatet om kulturlivets villkor och verksamhet samt för den sektorskritiska kulturpolitiska forskningens villkor. Att redaktionen för NKT har värderat Agheds artikel på ett helt annat sätt än undertecknade är uppenbart. Vi hade önskat oss att redaktionen tagit till sig vår uppfattning att en publicering av Agheds alster skadar *Nordisk Kulturpolitisk Tidskrifts* anseende. I stället har man valt att framhärda i ett ogenomtänkt publiceringsbeslut.

Referenser

- Axess-TV. "Kindstrand synar kulturen: Vad kan man inte tala om i kulturdebatten?"
<https://www.axess.se/tv/kindstrand-synar-kulturen/del-3-av-5-vad-kan-man-inte-tala-om-i-kulturdebatten/>
- Aghed, J. (2020). "Sundeen och Blomgren borde granska hoten i stället". Biblioteksbladet, 1/4 2021.
<https://www.biblioteksbladet.se/ideer/debatt/sundeen-och-blomgren-borde-granska-hoten-istallet/>
- Aghed, J. & Vega, J. (2007). "Påbjuden kunskap – oroande utveckling". Biblioteksbladet, 5/2007).
- Atlestam, I. (2019). "Aktivist javisst!". <https://foreningenbis.com/2019/12/18/aktivist-javisst/#comments>
- Blomgren, R. & Sundeen, J. (2020) "Politisk aktivism inom kulturpolitikens geomförandeled". Wollmesjö, M. och Solli, L. (Ed.). Framtidens välfärd – hållbar styrning, organisering och ledning. Lund: Studentlitteratur, 2020.
- Elisasson, P-O (2020). "Genusvetenskapen är en halmgubbe för hot och hat". Universitetslärares 6/2 2020.
- Hansson, J. (2021). "Att orientera sig i olika system". Alstedt, E. & Hansson, J. (Ed.). Ledarskap satt i system: Röster om vidgade perspektiv. Lund: BTJ-förlag.
- Huevel, vanden, K. (2022). "Book bans are on the rise". Washington-Post, 8/2 2022.
- Hysing, E. & Olsson, J. (2016). Tjänstemän i politiken. Lund: Studentlitteratur.
- Högskolan i Borås, dnr 1079-19.
- Jersenius, E. (2021). "Frihetens fiender". Axess Magasin, 7/2001.
- Jochumsen, H. & Hvenegaard Rasmussen, C. (2006). Folkebiblioteket under förändring: Modernitet, felt og diskurs. Köpenhamn: Danmarks biblioteksforening.
- Kagan, A. (2015). Progressive library organizations: a worldwide history Jefferson NC: McFarland & Company.
- Koizumi, M. & Larsen, H. (2022). "Democratic Librarianship in the Nordic model". Journal of Librarianship and Information Science, 2022.
- Ljunggren, S-B (2021). "Vardagslivets huvudkrympare". Sydöstran, 7/9 2021.
- Mathiasson, M. & Jochumsen, H. (2021). "Working for a better world: the librarian as a change agent, an activist and/or a social entrepreneur". <https://scholarcommons.sc.edu/newlibrarianshipsymposia/newlibrarianshipsymposia/post-neutrality/7/>
- Myndigheten för kulturanalys (2020). Så fri är konsten: Den kulturpolitiska styrningens påverkan på den konstnärliga friheten. Göteborg: Myndigheten för kulturanalys.
- Oscarsson, S. (2022). "Jag får veta att han förbjöds att skriva". Svenska Dagbladet, 7/1 2022.
- Pettegree, A. & der Weduwen, A. (2021). The Library: a fragile history. London: Profile Books.
- Sandelin, M. (2021). "Förståttlig granskning ska sänka Ranstorps anseende". Doku, 1/12 2021.
<https://doku.nu/2021/05/07/forsattlig-granskning-ska-sanka-ranstorps-anseende/>
- Sundeen, J. (2021). "Ovälkommen granskning". Axess Magasin, 6/2021.
- Sundeen, J. & Blomgren, R. (2020). "Offentliga bibliotek som arena för aktivism: En fallstudie av vänsterpolitisk biblioteksideologi på 1970- och 2010-talet". Nordisk Kulturpolitisk Tidsskrift, 2:2020.
- Sundeen, J. & Blomgren, R. (2020). "Bibliotekarier – inte vilka byråkrater som helst." Biblioteksbladet 1/2020.
- Westin, I. (2022). "Vilken roll ska folkbiblioteken ha?" Respons 1/2022.